

**„АКО РЕСКИРАШ, ТРЕБА ДА СЕ ТЕСТИРАШ – БОЉЕ ДА
ЗНАШ!“**

13. мај 2010. године

Медија центар Ниш

Говорници:

- Др Зоран Милошевић, директор Института за јавно здравље Ниш
- Катарина Митић, директорка Пројекта Министарства здравља за борбу против ХИВ/сиде који се финансира средствима Глобалног фонда
- Др Биљана Коцић, Институт за јавно здравље Ниш
- Сандра Манчић, удружење грађана „Сунце“

Кампању под називом **„АКО РЕСКИРАШ, ТРЕБА ДА СЕ ТЕСТИРАШ – БОЉЕ ДА ЗНАШ!“**, организују и спроводе Министарство здравља - кроз Пројекат за борбу против ХИВ/сиде, који се финансира средствима Глобалног фонда за борбу против сиде, туберкулозе и маларије и Институт за јавно здравље Србије са партнерима.

Главни циљ кампање „Ако рескираш треба да се тестираш - Боље да знаш!“ је подизање свести и едукација јавности о значају саветовања и тестирања на ХИВ као превенцији, али и уједно указивање на важност да се ХИВ открије на време, јер уз помоћ терапије која је данас доступна и бесплатна у нашој земљи, са ХИВ-ом се може живети и преко 20 година.

„Сваки појединац треба да преузме контролу над својим здрављем и да зна шта подразумева пракса ризичног понашања. Сматрам да једино знањем можемо да победимо и савладамо све недоумице и страхове који се тичу ХИВ-а/сиде“, изјавио је глумац Иван Босилчић, један од промотера кампање. Коју су подржали и Мирка Васиљевић, Зоран Кесић, Бранислав Трифуновић, Мики Дамјановић, Оливер Катић и други.

Кампања ће трајати два месеца и биће обележена низом активности и манифестација током којих ће људи бити позивани да тестирају на ХИВ, а делиће се и информативно-едукативни материјал и кондоми. За време трајања кампање информативно-едукативни материјал ће бити доступан у

здравственим установама и канцеларијама за младе широм Србије, као и у више од 50 институција и невладиних организација које су укључене пројекте борбе против ХИВ-а у Србији.

У Нишу ће данас, 13. маја, на платоу испред тржног центра „Калча“, у периоду од 11:00 до 15:00 часова, бити паркиран комби у коме ће свим заинтересованим грађанима бити омогућено да се саветују и тестирају на ХИВ. У исто време, чланови невладиних организација, које спроводе пројекат Министарства здравља (НВО Путоказ, НВО Сунце, НВО Омладински информативни центар из Ниша и НВО Тимочки омладински центар из Зајечара) ће грађанима делити информативно едукативни материјал и кондоме.

Бесплатно саветовање и тестирање на ХИВ је могуће у 20 института и завода за јавно здравље. Тестирање у здравственим установама је једини начин да се утврди да ли је неко заражен вирусом и требало би да буде саставни део бриге о здрављу сваког појединца, посебно ако се ризично понаша.

У 2009. години укупно су у Србији новорегистроване 122 особе које имају ХИВ. Међу 122 новодијагностиковане особе инфициране ХИВ-ом у 2009. години 33 особе су свој ХИВ статус сазнале у тренутку када се већ манифестовала сида.

Током 2009. године у институтима/заводима за јавно здравље регистрована је највиша стопа тестираних на ХИВ инфекцију (10.008 особа). И поред чињенице да је саветовање и тестирање бесплатно и анонимно у Србији, ово је још увек мали број. Кампања је подршка овом позитивном тренду и доприноси да се препозна ризично понашање и повећа број оних који ће добровољно одлучити да се тестирају.

Више од половине добровољних саветовања и тестирања на ХИВ је урађено у Београду (6.027 тестираних особа тј. 60%), и то у Градском заводу за јавно здравље (2.985), Заводу за заштиту здравља студената (2.360) и у Специјалној болници за болести зависности (682), а следи Институт за јавно здравље Војводине са 1.785 тестираних особа.

Како би се препознало ризично понашање и донела одлука о тестирању треба имати информације о томе како се ХИВ/сида преноси или не преноси.

I) ХИВ се преноси на следеће начине:

1. Сексуалним односом без заштите тј. без кондома (вагинални, анални и орални секс),
2. Са заражене мајке на дете (у току трудноће, порођаја и дојења),
3. Разменом игала и шприцева код интравенске употребе наркотика.

II) ХИВ се ретко може пренети на следеће начине:

1. Пољупцем у уста (само у случају ако обе особе имају неке ранице у устима, нпр. услед вађења зуба, крварења десни... па у том случају дође до контакта „крв на крв“),
2. При тетовирању, пирсовању... (уколико се обавља нестерилизованим апаратима и у нехигијенским условима),
3. Приликом размене прибора за личну хигијену које је претходно користила особа која живи са ХИВ-ом (бријач, четкица за зубе...).

III) ХИВ се никако не преноси на следеће начине:

1. Боравком у истој просторији: социјалним контактом као што је разговор, поглед, дружење...,
2. Додиром тј. контактом, као што је руковање и загрљај,
3. Кашљањем или кијањем, преко зноја или суза,
4. Пољупцем у образ,
5. Коришћењем истог купатила или тоалета,
6. Коришћењем исте чаше/шоље или истог прибора за јело, нити конзумирањем хране коју је припремила ХИВ позитивна особа,
7. Коришћењем исте постељине или пешкира,
8. Контактном са предметима на јавним местима (телефонска говорница, држачи у јавном превозу...),
9. Коришћењем истог базена или сауне,
10. Преко животиња или убодом инсеката (комарци, крпељи...),
11. Конзумирањем хране коју је припремила ХИВ особа.
